

สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.
กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1*
THE OPERATING CONDITIONS ACCORDING TO THE STANDARDS OF
THE OBEC'S MORAL SCHOOLS, GROUP 9, TRAIMIT. UNDER THE
OFFICE OF THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA,
PHITSANULOK, AREA 1

วีราวัลย์ ทองท่วม¹ และ นิรดา เวชญาลักษณ์²

Weerawan Thongthum¹ and Nirada Wechayalk²

¹⁻²คณะครุศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

¹⁻²Master of Education Field in Educational Administration, Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: Weerawan242536@gmail.com

วันที่รับบทความ : 23 พฤศจิกายน 2568; วันแก้ไขบทความ 26 ธันวาคม 2568; วันตอบรับบทความ : 28 ธันวาคม 2568

Received 23 November 2025; Revised 26 December 2025; Accepted 28 December 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนในกลุ่มฯ จำนวน 19 แห่ง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบโครงการ

Citation:

* วีราวัลย์ ทองท่วม และ นิรดา เวชญาลักษณ์. (2569). สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(2), 1066-1076.

Weerawan Thongthum and Nirada Wechayalk. (2026). The Operating Conditions According To The Standards Of The Obec's Moral Schools, Group 9, Traimit. Under The Office Of The Primary Educational Service Area, Phitsanulok, Area 1. Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(2), 1066-1076.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 และมีความเชื่อมั่นสูงมากด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.967 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของกลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนักเรียน ซึ่งสะท้อนความสำเร็จในการปลูกฝังคุณธรรมจนเกิดเป็นอุปนิสัยที่ดี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านครู ทั้งนี้ประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนที่สุดตามข้อค้นพบย่อย ได้แก่ การจัดทำนวัตกรรมการบริหารงานด้านคุณธรรมของผู้บริหาร เนื่องจากขาดความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยี และการจัดแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรมในโรงเรียนเนื่องจากการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ ดังนั้น โรงเรียนควรเน้นการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมแก่ผู้บริหารและจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: โรงเรียนคุณธรรม, สพฐ., สภาพการดำเนินงาน, คุณธรรมอัตลักษณ์

Abstract

This survey research aimed to study the operating conditions according to the standards of the OBEC's Moral Schools (Traimit Group 9) under the Office of the Primary Educational Service Area, Phitsanulok Area 1. The population comprised 19 schools in the group, and a purposive sample of 38 participants, consisting of one school administrator and one project-responsible teacher from each school, was used. The research instrument was a 5-level Likert scale questionnaire, demonstrating content validity (IOC=1.00) and very high reliability (Cronbach's Alpha = 0.967). Data analysis utilized descriptive statistics, namely the mean and standard deviation

The findings revealed that the overall operating conditions according to the OBEC's Moral School Standards for Traimit Group 9 were at the highest level. A breakdown by aspect showed all four areas were at the highest level, with the

highest mean attributed to the Student aspect reflecting success in internalizing moral virtues into habits. The lowest mean was found in the Teacher aspect Crucially, the issues requiring urgent improvement, as highlighted by the lowest sub-scores, included the administrators' creation of moral administration innovation due to a lack of technological skills and the school's provision of learning resources conducive to moral cultivation due to insufficient budget allocation. Therefore, schools should focus on enhancing administrators' innovation skills and allocating more resources for environmental improvements.

Keywords: Moral Schools, OBEC Standards, Operating Conditions, Moral Identity

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศนั้น ทรัพยากรมนุษย์ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด และ การศึกษา คือกระบวนการหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืน โดยการศึกษามุ่งพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และมุ่งสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนให้พึ่งตนเองได้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางกระแสวัฒนธรรมที่เข้ามาครอบงำและทำให้คุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมเสื่อมทรามลง การศึกษาที่แท้จริงจึงต้องเป็นการศึกษาที่เน้น ความรู้คู่คุณธรรม เพื่อให้เยาวชนมีความเข้มแข็งทางสติปัญญาและความสามารถ ควบคู่ไปกับคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อความอยู่รอดและความสงบสุขของประเทศชาติในโลกแห่งการแข่งขันทางปัญญา (วีระพงศ์ ถิ่นแสนดี, 2550)

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาประเทศจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลทั้งด้านความรู้ สติปัญญา ควบคู่ไปกับการส่งเสริมด้านคุณธรรมอย่างชัดเจน สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2560) การมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้คู่คุณธรรมเช่นนี้ จึงทำให้ภารกิจในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมกลายเป็นภารกิจที่สำคัญและเร่งด่วนของสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อตอบสนองต่อการเรียกร้อง

ของคุณธรรมของคนในสังคมปัจจุบันและแก้ไขปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เพิ่มขึ้นในทุก
ระดับการศึกษา

จากนโยบายดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ริเริ่ม โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.
เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนผ่านกระบวนการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้นักเรียน ครู ผู้บริหาร
และบุคลากรทางการศึกษา ตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ซึมซับคุณค่า
แห่งความดีอย่างเป็นธรรมชาติ และสร้างความรู้สึกรักผิตชอบชั่วดี โดยรูปแบบการดำเนินงานของ
โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เน้นความไม่ซับซ้อน แต่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ
นักเรียนได้จริง โดยทำให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียน "ลดลง" และส่งเสริมให้เกิด
พฤติกรรมที่พึงประสงค์ "เพิ่มขึ้น" ซึ่งเป็นการพัฒนาเยาวชน ผู้ปกครอง และชุมชนได้อย่าง
ยั่งยืน (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,
2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ได้ตอบรับนโยบายดังกล่าว
โดยให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. พร้อมทั้งกำหนด
กระบวนการพัฒนาคุณธรรมตามมาตรฐาน 4 ด้าน (โรงเรียน ผู้บริหาร ครู และนักเรียน)
อย่างไรก็ตาม จากรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานเขต พบว่ายังมี ปัญหาในการ
ดำเนินงานหลายด้าน ที่ทำให้ผลไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย เช่น ขาดความรู้ความ
เข้าใจในกระบวนการดำเนินงาน ยังไม่ตรงตามมาตรฐานกระบวนการพัฒนาคุณธรรมทั้ง 4
ด้าน ทำให้การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมยังไม่เป็นรูปธรรม ขาดการสนับสนุนและความร่วมมือ
จากบุคลากรในสถานศึกษา และปัญหาการปรับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงานทำให้ขาดความต่อเนื่อง
จากความสำคัญและปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐาน
โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการ
ปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กลุ่มโรงเรียนที่
9 ไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

แนวคิดหลักคือการมองว่า คุณธรรม และ จริยธรรม เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยคุณธรรมหมายถึง สภาพคุณงามความดี หรือ สภาวะภายในจิตใจที่เป็นไปในทางที่ถูกต้องดีงาม ซึ่งทำหน้าที่เป็นเครื่องควบคุมให้คนมีความประพฤติดี และนำไปสู่การแสดงออกเป็น จริยธรรม ซึ่งคือ แนวทางของการประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม ตามมาตรฐานของสังคม (รุ่งอรุณ เขียวพุ่มพวง, 2557) ความสัมพันธ์ของทั้งสองจึงเป็นแบบนามธรรม (คุณธรรม) และรูปธรรม (จริยธรรม) ที่ต้องได้รับการอบรมบ่มเพาะอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เยาว์วัยเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ตนเองและสังคม สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งความรู้และคุณธรรม

2. โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นแนวคิดเชิงนโยบายเพื่อสืบสานพระราชปณิธานโดยมุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนตระหนักรู้ เข้าใจ และซึมซับคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติ ผ่านการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ ของตนเอง (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สพฐ., 2562) แนวคิดนี้เน้นกระบวนการขับเคลื่อนที่ไม่ซับซ้อนและเป็นการลงทุนต่ำ แต่ได้ผลในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างยั่งยืน โดยมีกระบวนการพัฒนา 4 ขั้นตอนหลัก ซึ่งรวมถึงการที่ทุกคนในโรงเรียนต้องร่วมกันพัฒนาและปฏิบัติ โครงการงานคุณธรรม (Moral Project) อย่างจริงจัง

3. กระบวนการพัฒนาคุณธรรมตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. (4 ด้าน)

กระบวนการพัฒนาคุณธรรมตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มุ่งเน้นการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบและบูรณาการทั่วทั้งองค์กรใน 4 ด้าน โดย ด้านโรงเรียน ให้มีความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อคุณธรรม การมีแผนพัฒนาที่ชัดเจน และการเข้าร่วมประเมินความโปร่งใส (ITA) ในขณะที่ ด้านผู้บริหาร เน้นการเป็นผู้นำที่มีความรู้ความเข้าใจด้านคุณธรรม มีระบบการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตน ครองคน ครองงาน ส่วน ด้านครู เน้นการมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรมผ่านโครงการงานคุณธรรม การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติคุณธรรม และสุดท้ายคือ ด้านนักเรียน ซึ่งเป็น

ผลลัพธ์ของการดำเนินการ โดยมุ่งให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติคุณธรรมตามคุณธรรมอัตลักษณ์จนเป็นอุปนิสัย นำไปสู่การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างยั่งยืน

4. สรุป แนวคิดทั้งหมดมีความเชื่อมโยงกัน โดยเริ่มต้นจากหลักการพื้นฐานว่าคุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งสำคัญ จากนั้นจึงกำหนด โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นนโยบายในการขับเคลื่อน และใช้ มาตรฐาน 4 ด้าน เป็นกรอบปฏิบัติและตัวชี้วัดเพื่อประเมินสภาพการดำเนินงาน ของโรงเรียนในทางปฏิบัติจริง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร สังกัด สพ. พิษณุโลก เขต 1 โดยมี ประชากร คือ โรงเรียนในกลุ่มฯ จำนวน 19 แห่ง และใช้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล แบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนละ 1 คน รวม 38 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) แบ่งเป็น 2 ตอน คือ สถานภาพผู้ตอบและสภาพการดำเนินงาน 4 ด้าน (โรงเรียน ผู้บริหาร ครู นักเรียน)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร จำนวน 19 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1, 2567, ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มประชากรในการศึกษา คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร จำนวน 19 แห่ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน และครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 38 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การศึกษาสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโรงเรียน 2) ด้านผู้บริหาร 3) ด้านครู 4) ด้านนักเรียน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

5 หมายถึง การดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือวิจัย (แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.) เริ่มจากการศึกษาแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อร่างเครื่องมือ ก่อนนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นได้ดำเนินการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งพบว่ามีความเท่ากับ 1.00 ทุกข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) หลังการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ได้นำแบบสอบถามไป ทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่า ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ ทีแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และพบว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูงมาก โดยมีค่าเท่ากับ .967 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 0.70และถือเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพพร้อมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเริ่มต้นจากการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ไปยังผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อขออนุญาตในการวิจัย จากนั้นจึงส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทาง Google Forms และรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำเข้าสู่การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ส่วน

การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ใช้ ค่าเฉลี่ย μ และ ค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน σ พร้อมทั้งแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยอ้างอิงเกณฑ์การแปลผลของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) ซึ่งแบ่งระดับการดำเนินงานออกเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ น้อยที่สุด (1.00 - 1.50) จนถึง มากที่สุด (4.51 - 5.00)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร

ตารางที่ 1 แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N) กลุ่มผู้ให้ ข้อมูล	ผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	19	19	50
2. ครูผู้รับผิดชอบงาน โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.	19	19	50
รวม	38	38	100

พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น 38 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และตำแหน่งครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 50

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร ในภาพรวม

การดำเนินงานตามมาตรฐาน				
โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กลุ่ม โรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร	μ	σ	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านโรงเรียน	4.62	.35	มากที่สุด	2
2. ด้านผู้บริหาร	4.61	.45	มากที่สุด	3
3. ด้านครู	4.57	.40	มากที่สุด	4
4. ด้านนักเรียน	4.66	.34	มากที่สุด	1
รวม	4.62	.34		

พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62$, $\sigma = .34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนักเรียน ($\mu = 4.66$, $\sigma = .34$) รองลงมาคือด้านโรงเรียน ($\mu = 4.62$, $\sigma = .35$) รองลงมา คือด้านผู้บริหาร ($\mu = 4.61$, $\sigma = .45$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านครู ($\mu = 4.57$, $\sigma = .34$)

อภิปรายผล

สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ทั้ง 4 ด้าน (โรงเรียน ผู้บริหาร ครู และนักเรียน) ของกลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร สังกัด สพป. พิษณุโลก เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาประยุทธ์ ปยุตโต (ยิวชัย) (2565) และซึ่งสะท้อนว่าผู้บริหารและครูตระหนักและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนคุณธรรมอย่างยั่งยืน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การดำเนินงานที่โดดเด่นที่สุดคือ การประเมินผลการดำเนินงาน และการเข้าร่วมประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) (ค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านผู้บริหารและด้านโรงเรียน) และมีการส่งเสริมให้ครู แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิคการถ่ายทอดคุณธรรม (ด้านครู) ซึ่งสอดคล้องกับ พิชิต ขำดี (2562) อย่างไรก็ตาม ยังพบจุดที่ต้องพัฒนา และมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในหลายด้าน ได้แก่ 1) ด้านโรงเรียน การจัดแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการ

ปลูกฝังคุณธรรม (เช่น หอพระ ห้องปฏิบัติการทางจริยธรรม) เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ 2) ด้านผู้บริหาร การจัดทำนวัตกรรมการบริหารงานด้านคุณธรรม เนื่องจากขาดความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับ โนโรายดา มามะ (2561 และ 3) ด้านนักเรียน: การสนับสนุนให้นักเรียนเผยแพร่โครงการงานคุณธรรมในรูปแบบต่าง ๆ (เอกสารสื่อออนไลน์) เนื่องจากโรงเรียนยังขาดการเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ ส่งผลต่อการรายงานความก้าวหน้า

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านโรงเรียน ด้านผู้บริหาร และด้านครูมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่ก็ยังอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ประเด็นที่ดำเนินการได้ดีที่สุด คือ การปลูกฝังคุณธรรมจนเกิดเป็นอุปนิสัยที่ดีแก่นักเรียน และการที่ผู้บริหารเข้าร่วมประเมินความโปร่งใส (ITA) และมีการประเมินผลโครงการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดและควรเร่งปรับปรุงคือการจัดทำนวัตกรรมการบริหารงานด้านคุณธรรมของผู้บริหาร การมอบเกียรติบัตรยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครู และการสนับสนุนให้นักเรียนเผยแพร่โครงการงานคุณธรรมในรูปแบบสื่อต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ 1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรม เนื่องจากสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งพัฒนาตนเองด้านการจัดทำนวัตกรรม พัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยี เข้ารับการอบรมในการพัฒนาตนเองด้านนวัตกรรม เพื่อจัดทำนวัตกรรมการบริหารงานให้มีความสมบูรณ์ ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป 1. ควรศึกษาการบริหารงานด้านงบประมาณของโรงเรียนในการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 2. ควรศึกษาการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- โนรธายดา มามะ, วุฒิชัย เนียมเทศ และ เอกรินทร์ สังข์ทอง. (2561). การดำเนินงาน ตามกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรมในโครงการ กองทุนการศึกษารุ่นที่ 3 (ภาคใต้). *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 29(3), 137-147.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- พระครูประโชติ จันทวิมล. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมและ จริยธรรมของ นักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร. ใน *วิทยานิพนธ์ พุทธศาสนมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัย.
- พิชิต ขำดี. (2562). ความต้องการจำเป็นของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 39(2), 67-78.
- รุ่งอรุณ เขียวพุ่มพวง. (2557). *กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของเด็ก*. กรุงเทพฯ: เอส.ออฟเซ็ทกราฟฟิคดีไซน์.
- วีระพงศ์ ถิ่นแสนดี. (2550). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน*. กรุงเทพฯ: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนดีต้องมีที่ยืน*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.สร้างคนดีให้บ้านเมือง*. เรียกใช้เมื่อ 1 พฤศจิกายน 2568 จาก <https://online.anyflip.com/ixbqr/ilpz/mobile/>